

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

§. 3. Qualiter detur immunitas à solvendis Decimis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

ne speciali tale feudum accepisse, sin autem Pa-
 rochus docere possit, quòd tantum per privatas
 conventiones inter suos & Laici atecessores
 (quamvis Episcopi autoritate antecedente,
 feudum datum sit) quantocunque etiam tem-
 21 pore non erit præscriptum, † sicut enim pactis
 privatorum Juri publico derogari non potest,
 ita nec contraveniri prohibitioni legis commu-
 nis, publicam utilitatem concernentis per pri-
 22 vatorum & particularium hominum præscri-
 ptionem. † Cui non obstat, quòd res tempora-
 les Ecclesiæ immobiles vel mobiles pretiosæ alic-
 nari prohibita nihilominus præscribi possint.
Riccus in praxi aurea p. 1. ref. 32. nam diversita-
 tis ratio est ista, quòd res Ecclesiæ temporales
 non prohibeantur absolutè devenire in manus
 Laicorum, sed tantum sine solennitatibus, quas
 cursus temporis, & bonæ fidei possessio per 40.
 annos continuata supplere videtur. Sed circa
 decimas absoluta est prohibitio, ne per viam eti-
 am Juri utilis ad Laicos quibusvis cum solenn-
 nitatibus transferantur.

§. III.

Qualiter detur Immunitas à solvendis
 Decimis.

SUMMARIUM.

1. An & qualiter detur immunitas à solvendis
 Decimis.
2. Religiosi qualiter de jure exempti à solutione
 Decimarum.

3. Quo.

3. Quorundam specialia privilegia extra corpus juris, & qualiter intelligenda.
4. An habentes Communicationem Privilegiorum, communicent privilegium immunitatis à solvendis Decimis.
5. Consuetudine etiam datur immunitas, sed regulariter tantum immemoriali.
6. Prescriptione etiam Laici immunitatem acquirere possunt.
7. An prestationibus annuis prescribi possit, & quis sit sensus L. cum notissimi §. fin. C. de prescript. 30. annorum.
8. Quanto tempore prescribatur immunitas.
9. A restitutione Decimarum ante completam prescriptionem non excusat consumptio bona fide facta, aut triennalis possessio.
10. Ecclesia habet dominium in decimis nondum solutis in sui favorem, non verò in sui prejudicium.
11. Pupillus mutuans aut solvens manet dominus pecunie, quamdiu dominium sibi est utile.
12. Clericus minorennis in beneficalibus habetur pro majorenni, ut possit agere in iudicio, non verò ut careat auxilio restitutionis in integrum.
13. Immunitas per contractum potest acquiri gratis, vel pro alia re spirituali.
14. Conciliatio c. statumus, & c. veniens. de transact.
15. Abbates possunt dare consensum in alienatione rerum ad suas Parochias pertinentium.
16. Quo sensu pro re temporalis possit acquiri immunitas.
17. Pauperes an sint immunes à solvendis Decimis.

MAN. PAROCHIA

Kk

18. Quis

18. *Quis in causa Decimarum sit Judex competens?*

1 **N**on defuerunt ex antiquioribus præsertim DD. existimantes neminem posse à solutione Decimarum eximi, eo moti argumento, quòd Decimæ sint Juris divini & consequenter per humanas inventiones non remissibiles. Verùm hanc sententiam cum communiore ita limitandam censeo, ut exemptio à solvendis Decimis dari non possit, si per eam congrua sustentatio Parochorum adimeretur, etenim decimas non aliter esse juris divini, quàm in quantum ad sustentationem Clericorum necessariæ sunt, jam supra in §. 1. explicavimus. Quare si Parochus aliunde sufficientes redditus habeat, vel si ex Decimis aliquorum tantùm Parochianorum congruè sustentetur, rectè dicitur, dari exemptionem seu immunitatem à solvendis decimis per *privilegium Pontificium, consuetudinem, præscriptionem aut contractum.*

2 Per *Privilegium* idque in Corpore Juris clausum Religiosi & alia pia loca diversimodè per Canones à solutione Decimarum eximuntur, quos diversos Canones ita in ordinem redigit Glossa in c. ex p. 10. in v. *laborum tuorum. h. t.* quòd nimirum Monachi in primitiva Ecclesia Decimas dederint tanquam Laici. *arg. c. alia causa. Sc. generaliter. 16. q. 1. c. duo. 11. q. 1. postea Palchalis II. statuerit, quòd nec Monachi nec Clerici communiter viventes decimas de suis laboribus solverent, c. decimas. 16. q. 1. rem-*
pore

pore verò procedente Hadrianus Papa solis Cisterciensibus, Hospitalarijs, Hierosolimitanis seu Templarijs concesserit hoc privilegium, ut de laboribus suis, quos proprijs manibus vel sumptibus excolunt, decimas solvere non teneantur, alios verò Monachos tantum in decimis Novalium suis manibus aut sumptibus factorum item & in hortis & nutrimentis animalium suorum exemerit. *d. c. ex parte. cum seqq. h. t. de m. Innocent. III. in Conc. Later. Privilegium Cisterc. & aliorum in d. c. ex parte. respectu possessionum post dictum Concilium acquirendorum sustulerit. Novalium autem nomine intelliguntur illæ terræ noviter per Religiosos ad culturam redactæ, de quarum cultura non extat memoria, & ex quibus prius Parochus nullas vel exiguas Decimas percipiebat. c. fin. de Privil. & c. quid per Novale 21. de V. S.*

Cæterum extra corpus Juris per speciales 3 Bullas multi Ordines Religiosorum exempti sunt non tantum in Novalibus, sed etiam quibuscunque terris, quas suis laboribus vel sumptibus colunt. Sicut de Religiosis Congreg. Cassinensis, Camaldulensibus, Prædicatoribus, Carthusianis, & pluribus alijs attestatur Barb. *in d. c. ex parte. n. 5.* Sed hæc privilegia non extenduntur ad illas possessiones, quæ non sunt Religiosorum propriæ, sed ab alijs conductæ, *c. dilecti. 8. h. t.* Neque ad illas, quas Religiosi alijs vendiderunt, vel elocârunt, concernit enim privilegium tantum personas Religiosorum non

extraneas, *c. licet. 11. h. 1.* sicut in simili licet fiscalis de possessionibus, quas tenet, non solvat veterigal, emptores tamen & conductores solvere tenentur. *L. locatio. 9. §. ult. ff. de publician.* Ceterum verò si in Privilegio concedatur exemptio à solvendis decimis *de laboribus*, hic terminus non debet restringi ad sola Novalia, sed universas proprias possessiones proprijs laboribus vel sumptibus cultas, *c. ad audientiam. 12. h. 1.*

A *Quaritur* autem, an illi Religiosi, qui in specie quidem à solutione Decimarum exempti non sunt, attamen generalem communicationem privilegiorum cum exemptis habent, hoc ipso etiam quoad decimas privilegiati censentur. Negativè aliquoties fuisse in Rota decisum refert Barb. *de offic. Par. p. 3. c. 28. §. 3. n. 41.* quia immunitas à solvendis decimis est difficilis concessio propter præjudicium Parochorum. *arg. cap. nuper. h. 1.* ut proinde locum habeat regula, quòd in generali concessione non veniant ea, quæ quis verisimiliter in specie non esset concessurus, *c. qui ad agendum. de Procur. in 6.* & quia *d. cap. nuper.* in quo similia Privilegia abrogantur, est constitutio Conciliaris, cui non derogatur sine expressa mentione, nihilominus tamen notabiles limitationes ex alijs Rotæ decisionibus ponit Pasqual. *in addit. ad Laurer. de Franchis de contro. inter Ep. & Reg. p. 2. q. 72. n. 10. & seqq.* Quòd nimirum in generali communicatione Privilegiorum etiam veniat exemptio à Decimis, si communicatio sit talis, ut exprimat

primat aliqua præjudicialia privilegia faltem in genere, vel adfit talis amplitudo verborum, ut significet mentem communicantis se extendere ad omnia. Item si in privilegio communicato, jam sit inserta clausula derogatoria dicti cap. *nuper*. quia privilegium communicans communicat privilegium cum suis qualitatibus. Præsertim si privilegium communicationis habeat annexam Clausulam: *quorum tenores &c.* quæ operatur ut privilegia communicata censeantur in litteris communicationis de verbo ad verbum inserta. Accedit quòd privilegia exemptionum à Decimis dentur Religiosis intuitu laborum, quos sustinet in Ecclesia prædicando, & Sacramenta ministrando, ut dixit Rota *decis.* 795. n. 27. ergò æquitas suadere videtur, ut ejusmodi privilegia ad Religiosos communicantes, qui similes labores subeunt, pariter extendantur.

Per *consuetudinem* quoque dari immunitatem à solvendis decimis verior est sententia, ita enim videmus Decimas *personales*, item Decimas minutas passim abrogatas esse, sicut attestantur DD. qui in diversis Europæ partibus de Decimis scripsere. Sed hoc cum generali illa limitatione accipiendum est, si nimirum Parocho per talem consuetudinem congrua sustentatio non subtrahatur, prætereà rectè advertit Paulus Laym *in Theol. moral. l. 4. tr. 7. c. 6. n. 11.* quamvis regulariter ad introducendam consuetudinem adversus legem Ecclesiasticam 40.

anni sufficient; quia tamen lex decimarum obligat sub gravi peccato, non posse ordinariè immunitatem per consuetudinem nisi tempore immemoriali introduci, ex quo scilicet successores bonâ fide credant suis majoribus per privilegium aut alium titulum obligationem Decimarum remissam esse. nam aliàs locum habebit text. *in c. cum haberet. de eo qui duxit &c.* quòd *diuturnitas temporis peccatum non minuat, sed augmentet, & inc. fin. de consuet.* quòd *tantò sint graviora crimina, quanto diutius infelicem animam tenuerunt.*

- 6 Quod de consuetudine magis de *prescriptione* sentiendum est: cum enim *prescriptio* in eo differat à consuetudine, quòd consuetudo inducatur ab aliqua communitate, *prescriptio* verò à singularibus personis: Sanè minùs *presudicabit* Parocho si unus vel alter per *prescriptionem* à solutione Decimarum se eximat, quàm si rota communitas. Imò quamvis Laici Jus decimandi tanquam spirituale & propter spirituale ministerium competens acquirere non possint per supradicta, immunitatem tamen eos *prescribere* posse magis inter DD. convenit, quia per hanc nullum jus spirituale sed tantum potestatem fructus suos integros percipiendi consequuntur. *Cov. var. res. l. 1. c. 17. n. 10.* † Neque verum est, quod quidam docent ex *L. cum novissimi. S. fin. C. de prescript. 30. ann.* obligationibus annuis absolutè *prescribi* non posse, nam contrarium evincitur ex *cap. de quarto. & c. ad audien-*

audientiam. de prescript. l. eos. 22. C. de usur. quòd verò Imperator *in d. l. cum novissimi* dicit in iis obligationibus quæ dationem per singulos annos continent, præscriptionis tempus non ab exordio obligationis, sed ab initio cujusque anni computandum esse, &c. ita intelligi debet, quòd circa obligationem annuam duæ quasi diversæ præscriptiones concurrant, una quæ præscribitur ipsi principali & generali annuæ obligationi, quæ se habet respectu omnium præstationum annuarum, & altera, quæ præscribitur obligationi speciali & secundariæ dandi res singulas annis singulis: in illa præscriptio computatur à die, quæ primitus in solutione cessatura est. *l. pen. in fin. C. de prescript. 30. ann.* in hac à singulis annis vel mensibus in quibus res illæ solvi debuissent. *d. l. cum novissimi §. fin. in pr.* Unde qui v. g. per 50. annos decimas bonâ fide non solvit, non tenebitur quidem illas decimas restituere quas primo decennio percepit, quia etiam respectu illarum 40. anni elapsi sunt, neque illas, quas ultimo decennio percepit quia illæ post præscriptionem jam completam perceptæ sunt, illas verò, quas intermedijs 30. annis percepit, restituere omninò tenebitur, cum respectu illarum (numerando præscriptionem à singulis annis quibus solvi debuissent) ex defectu 40. annorum, necdum completa sit præscriptio. Quam eandem interpretationem quondam docuit Reverendissimus Dominus Gregorius Kimpfler nunc Abbas Schyrensis, Professor

fessor & antecessor meus de hac Univerſitate
 noſtra olim ſua præclariffimâ doctinâ, nunc ſuis
 gratis meritiffimus. Videtur quidem in con-
 trarium facere, quod Imp. *in d. l. cum noviffimi.*
§. ſin. exemplum ſubjiciat de Emphyteuta (cu-
 jus etiam eſt obligatio annua) quòd nullo tem-
 poris curriculo rem Emphyteuticam tanquam
 propriam præſcribere poſſit. Sed, niſi fallor,
 ex illo exemplo noſtra ſententia non parum
 confirmatur; nam Imperator vult dicere,
 quamvis Emphyteuta poſſit præſcribere obliga-
 tioni dandi annum Canonem (aliàs enim fru-
 ſtrâ præmiſiſſet qualiter præſcriptiones circa ob-
 ligationes annuas computari debeant) non ta-
 men propterea poſſit prætere quòd res quo-
 ad dominium *directum* ad ſe pertineat, ex defe-
 ctu ſcil. poſſeſſionis, quam non habuit ut do-
 minus *directus*, ſed tantum ut Emphyteuta, quòd
 ſi interverteretur Domino poſſeſſio v. g. per a-
 lienationem in eum, qui rem tanquam liberam
 & propriam poſſideret, tunc etiam uſucapio
 quoad dominium *directum* procederet, ut ad-
 vertit Gloſſ. *in d. §. ſin. v. conductori. §. in l. 2.*
v. uſurper. Cod. eod. tit.

§ Sed *Quer. I.* Quanto tempore immunitas à
 ſolvendis decimis præſcribatur? Distingui-
 tur, an præſcriptio præteratur contra Eccle-
 ſiam Parochialem, vel contra aliam Eccleſiam
 aut Monafterium, vel omninò contra privatum
 Clericum aut Laicum, in primo caſu requiritur
 cum titulo 40. annorum ſpatium, & ſine titulo
 tempus

tempus immemoriale. c. 1. de prescript. in 6.
 † In secundo casu 40. an. etiam sine titulo suffi- 9
 cient: & tertio, 10. cum titulo & sine titulo
 30, juxta vulgata præscriptionis Jura. Ante
 omnia tamen in hac immunitatis, sicut in qua-
 vis alia præscriptione *bona fides* requiritur, c. *fin.*
de prescript. ut scil. immunitatem prætendens
 sine contumacia aut fraude justo errore ductus
 Decimas hæctenus solvere recusarit, puta quia
 agrum tanquam immunem à Decimis emit,
 venditore privilegiū vel compositionem cum
 Parocho factam allegante, vel quia putativum
 privilegium habet aut sui antecessores nun-
 quam ab hominum memoria Decimas persol-
 verint. *text. in l. fin. ff. pro suo.*

Queritur II. An is, qui bonâ fide per 10. 10
 vel 20. annos Decimas Ecclesiæ non solvit, si
 ex postfacto ad solutionem Decimarum con-
 demnetur, teneatur non tantum Decimas fu-
 turi, sed etiam præteriti temporis persolvere?
 videtur quidem negativè respondendum, cum
 passim inter DD. conveniat, bonæ fidei pos-
 sessorem, à quo res possessa per sententiam e-
 vincitur, non teneri ad restitutionem fructu-
 um consumptorum, §. *si quis à non Domino.*
 35. *Inst. de rer. divis.* neque extantium, quos
 bonâ fide per triennium possedit, & consequen-
 ter suscepit. *Barth. in l. 4. §. fructus. ff. de usua-*
cap. Reyger. in thesauro jur. v. fructus. n. 57.
 Quòd autem præscriptio triennalis & quælibet
 minor decennio etiam contra Ecclesiam pro-
 cedat

cēdat, communis est DD. in *auth. quas actiones*
C. de SS. Eccles.

Verūm hac ratione dubitandi non obstante,
 puto etiam Decimas præteriti temporis resti-
 tuendas esse, nisi respectu singulorum anno-
 rum quadragenaria præscriptio intervenerit,
 etenim alia est ratio fructuum ex re aliena per-
 ceptorum & alia Decimarum, in fructibus præ-
 scribitur dominium verum & irrevocabile, cum
 prius fuerint reverà alieni & tantum in qua-
 si seu revocabili dominio possessoris, ad eum
 principaliter effectum, ut exclusà actione in
 factum possessor eos jure consumere potuerit,
Harp. in d. §. si quis à non Domino. n. 56. &
seqq. In Decimis autem præscribitur obligatio-
 ni, & actioni tanquam in quibus Ecclesia nec-
 dum in sui præjudicium dominium habuerit,
 sed actionem seu conditionem ex Canone *gl.*
in c. tua nobis. h. t. Constat verò, obligationes
 & actiones regulariter esse perpetuas & durare
 usque ad 30. & contra Ecclesias usque ad 40.
 annos. *Princip. Inst. de perpet. & temp. act. junct.*
L. omnes. & L. sicut. C. de prescrip. 30. annor.
 neque in Decimis rectè applicatur illa regula:
 quòd possessor bonæ fidei lucretur fructus,
 cum Decimæ respectu Parochi non se habeant
 per modum accessorij & fructuum, sed ipsæ per
 se principaliter sint in obligatione. Sicut si he-
 res frumentum defuncto mutuatum ignarus
 mutui tanquam proprium consumpserit, non
 ideò minus ex mutuo tenebitur.

Sed

Sed nunquid veriùs est, quod docet Pan. in
c. commissum. & in c. tua nobis. h. t. n. 12. De-
 cimas ante solutionem esse in dominio Eccle-
 siæ propter tex. in *c. moderamine. 16. q. 1.* ubi
 vindicatio pro Decimis conceditur, quæ non
 nisi domino competere solet. *L. in rem. ff. de*
rei vind. & arg. l. ut inter. C. de SS. Eccles. in
 qua communiter notant Interpretes, quòd do-
 minium in Ecclesiam etiam sine traditione
 transferatur. R. hanc sententiam Panorm.
 procedere in quantum est Ecclesiæ favorabilis,
 ut scil. possit Decimas à tertio possessore vin-
 dicare. *C. cum non sit. & c. pastoralis. h. t.* ut bo-
 nis parochiani subhastatis in Decimis extanti-
 bus ante omnes privilegiatos creditores ponan-
 tur. *L. si ventri §. in bonis. ff. de Privil. Cred.*
 Non autem si exinde aliquod præjudicium Ec-
 clesiæ inferatur, si propterea breviori præscri-
 ptione damnificetur, ne quod in favorem Ec-
 clesiæ est introductum, in ejus odium retor-
 queatur. *C. quòd ob gratiam. de R. l. in 6.*

Quemadmodum in simili pupillus (à quo in
 bonum est argumentum ad Ecclesiam, *c. 1. de*
in integ rest) si absque tutoris autoritate mu-
 tuam det pecuniam, vel solvat debitori, ma-
 net quidem adhuc Dominus pecuniæ mutua-
 tæ vel solutæ, & si extet, eam vindicare potest,
l. non omnis. 19 §. 1. ff. de reb. cred. l. quòd si. 14.
§. fin ff. de solut. Sin autem pecunia consum-
 pta fuerit aut penerit penes accipientes, pupil-
 lus in sui præjudicium non censebitur habuisse
 domi-

dominium, sed mutuum vel solutio convalescet, & conditionem in mutuo, vel liberationem in soluto operabitur; ob eandem scilicet
 12 causam, *ne quid in favorem, &c.* † Pariter Clericus minorennis in beneficialibus causis habetur pro majore, unde & in ijs procuratorem constituere vel ipsemet agere poterit. *C. fin. de judic. in 6.* Sed & hoc dum de favore ejus agitur, quid ergò si inconsultâ facilitate ductus suum beneficium resignaverit, an exemplo minorennium læsorum in integrum restituetur? Affirmativa magis recepta est, ex eodem iterum fundamento, *ne quod in favorem. Covar. var. res. lib. 1. c. 5. n. 3. Zoës. ad tit. Decret. de in integr. restit. n. 4.*

13 *Quæritur III.* Qualiter immunitas à solvendis Decimis per contractum acquiri possit? quòd per gratuitam & liberalem compositionem, item etiam pro re aut Jure aliquo spiritali (v. g. si Religiosi obligati ad solvendas Decimas pro immunitate se obligent ad faciendas conciones in Ecclesia parochiali) immunitas rectè acquiratur, satis colligitur ex
 14 *statuimus. & c. veniens. de transact.* † ita tamen, ut nisi Superioris Autoritas interveniat, talis contractus minimè obliget Parochum successorem. *d. c. veniens.* quamvis enim successor hereditatis factum sui defuncti præstare debeat, ex cujus Persona lucrum sentit, & cum in eum omnes regulariter actiones passivè & activè transeant. *L. cum à matre. C. de rei vind. l. ex qua*

qua persona. l. 49. § l. qui in Jus. 7. ff. de R. l.
 Successor tamen in dignitate vel officio, cum
 omne suum Jus non à defuncto, sed ab electio-
 ne, institutione vel concessione superioris ha-
 beat, regulariter non tenetur stare pacto sui
 antecessoris, si illud pactum non sit jam absolu-
 tum & expeditum (ut venditio, donatio &c.
 circa res sine solennitate alienabiles) sed ha-
 beat causam continuam & etiam successorem
 obligare deberet ad aliquid de præsentis facien-
 dum vel patiendum, ut in remissione Deci-
 marum in futurum, in locatione rei Ecclesiasti-
 cæ & similibus, nisi tale pactum nomine Eccle-
 siæ scil. eum consensu superioris (vel in ma-
 joribus Ecclesijs cum consensu Capituli) fa-
 ctum sit. *Covar. var. res. lib. 2. c. 15. n. 6. Gi-
 tier. can. 99. lib. 1. c. 36.*

Quæritur IV. Quis in proposito veniat no-
 mine superioris? dissonant inter se CC. in prio-
 ri quæstione citata, in altero Episcopi, in alte-
 ro Summi Pontificis authoritas desideratur.
 Libenter dicerem, Monachos, de quibus *in d. c. veniens.* agitur, fuisse exemptos, vel sub im-
 mediata Jurisdictione Papæ, sed quia non ha-
 beo hujus assertionis speciale fundamentum,
 ideò satis placet, quod pro concordatione di-
 cit Panor. *in d. c. statumus.* Nimirum distin-
 guendum esse, an liberatio à Decimis per con-
 tractum quæritur in perpetuum vel tantum
 ad tempus: in primo casu, quia relaxatur Jus
 commune & contractus induit speciem privi-
 legij

legij

legij, requiretur consensus seu autoritas Pa-
 palis, in altero autem casu Episcopalis suffi-
 ciet. Item solam Episcopi Anthoritatem suf-
 ficere censet Panor. *d. l. si contractus fiat super*
Jure decimandi dubio & controverso. Licet
autem per. d. c. veniens. in transactione (qua
tantum fieri potest super re dubia. l. i. de trans-
act.) requiratur Consensus Papalis. Nihilomi-
nus illum text. de transactione sine causae co-
gnitione & evidenti utilitate Ecclesiae parochia-
lis in ita intelligit gl. in d. c. statuimus. Barb. in
eod. c. veniens. n. 3. Porro quod de Episcopo
dicitur, de Abbatibus quoque sentiendum est
circa parochias suis monasterijs pleno Jure in-
corporatas, quia ex communi DD. sententia
per talem incorporationem, Jurisdictionem
quasi Episcopalem acquirunt, ut inter alia e-
tiam autoritatem in alienatione rerum ad
hujusmodi parochias pertinentium interpo-
nere valeant. Pan. in d. c. statuimus. de transact.
n. 4. Innoc. in C. statuimus. in fine. gl. in Clem. 1.
in v. proprij. de reb. Ecclesiast. non alienand. Kob.
de Jurisd. in exempt. pag. 1. q. 9. n. 7. § pag. 4.
q. 20.

16. *Queritur V.* An immunitas à solvendis
 Decimis pro pecunia vel alia re temporali ac-
 quiri possit? Negativae favet text. *in c. fin. de*
rerum permutat. eamque multi DD. sequun-
tur cum Henr. Canis. de Decimis cap. 17. n. 18.
 Sed videtur mihi affirmativa satis probabiliter
 defendi posse hoc saltem sensu, quod per eor-
 tractum

tractum v. g. emptionis, qui inicitur super immunitate, censeantur Decimæ, quatenus considerantur ut fructus imposterum nascituri, & decimationi obnoxij in proprio agro emi seu acquiri. Etenim valere emptionem fructuum, qui nascituri sunt, text. est in *L. nec emptio. 8. De contrah. empt.* Item quod rem, quæ mea est, possim emere sub conditione, & in illum eventum, ubi mea esse desierit, aperte probatur ex *L. existimo. 61. ff. jam dicto tit.* unde rectè advertit Barb. in *d. c. fin. n. 2. Moneta de Decimis. c. 5. n. 130.* quod in illo *c. fin.* pecunia data sit pro decimationibus id est Jure decimandi in alienis fundis, non verò pro immunitate & fructibus in proprio agro percipiendis. Dices: saltem Parochus accipiendo pecuniam pro immunitate vendet Jus decimandi, quod in agro habuit, vendere autem Jus decimandi quod spirituale est, simonia censetur. *d. c. fin. R.* non esse propriè venditionem Juris decimandi, sed fructuum nasciturorum, ut dictum. Si enim esset propria venditio Juris decimandi, deberet id emptori acquiri, emptor autem non percipit fructus tanquam decimator, sed tanquam Dominus & ut jam ab onere Decimarum liberus, sicut superius etiam de præscribente immunitatem traditum.

Queritur VI. Utrum pauperes, qui non plus colligunt ex fructibus, nisi quantum sibi & suæ familiæ sufficit ad alimentationem, sint immunes à solvendis Decimis? Pro affirmativa, quam

quam

quam tenuit Melendus antiquus Canonista apud Innoc. in c. licet. de cens. facit, quòd non videatur Eccles. velle obligare pauperes ad dandas Decimas, quæ jubet, ut Clerici pauperibus liberaliter subveniant. C. aurum. 12. q. 1. E contra negativam communiter amplectuntur DD. cum gl. fin. in c. quia tua. 12. q. 1. Sylv. de Dec. n. 13. Rebus. de Decimis. q. 5. n. 14. Eò quòd Decimæ solvendæ sint instar debiti. C. Paroch. h. t. in debito autem non habeatur paupertatis respectus, nisi postquam debitor bonis cessit, & propterea quòd ad solvendas Decimas non tantum personæ, sed agri & fundi ipsi obligati censeantur. C. de terris. h. t. debeanturque Decimæ Deo in recognitionem universalis dominij, quod non tantum divites sed & pauperes oportet recognoscere. Ultramque sententiam ita conciliandam esse puto, quòd pauperes à solvendis Decimis ipso Jure quidem liberati non sint, debeat tamen ipsis remissio per Parochos fieri. Pan. inc. cum homines. n. 5. h. t. SUAR. de Relig. tom. 1. l. 1. c. 16. sub n. 16.

18 *Queritur VII.* Pro coronide hujus materie decimarum, quis in causa decimarum sit Judex competens! R. Causam decimarum (si petitorio agatur) accenseri spiritualibus, arg. d. c. fin. de rerum permut. c. Parochianos. Et c. tua. 25. h. t. Ideoque regulariter ad Judicium Ecclesiasticum pertinere, d. c. tua. c. 2. de iudic. dico, si petitorio agatur, nam si solum agatur possessorio iudicio, & v. g. Parochus vel alius Ecclesiasticus

ficius conveniat Laicum *interdicto adipiscenda*,
relinenda, vel recuperanda possessionis, quærat, an
 Decimæ sine fraude & integræ solutæ sint,
 &c. plurimorum est opinio hanc cognitionem
 esse *mixti fori* & etiam ad Laicum Judicem
 pertinere. *arg. c. 2. de iurejur. in 6. junct. c. ult.*
de foro Comp. in 6. ubi executio Juramenti (quod
 utique spirituale est) ad utrumque Judicem
 pertinet, diversa enim est possessio à propieta-
 te. *L. naturaliter. 12. §. 1. ff. de acquir. poss.*
Henr. Canis de Decim. c. 18. n. 13. Idem est,
 si ex contractu actio intentetur, quæ non tam
 Jus decimandi quam ipsos fructus concernat,
 v.g. pro mercede locationis vel pretio emptio-
 nis solvendo &c. Si tamen contra Ecclesiam
 vel Ecclesiasticum agatur *possessorio*, vel alia
 actione, tantum Ecclesiasticus Judex erit. *c. si*
diligenti. de foro Comp.

Quid, si Laicus contra Laicum agat petito-
 rio Judicio super Decimis ante Concil. Lat.
 vel per Privilegium acquisitis, & actor Deci-
 mas ab altero possessas titulo hereditatis, legati,
 empti &c. ad se pertinere contendat? R. non
 videri improbabile, tales Decimas præsertim
 consuetudine accedente censerentur inter alias res
 patrimonialiter Laici, quæ Judicio sæculari sub-
 jacent, dum modò non simul involvatur quæ-
 stio tangens radicem Juris decimandi ex SS.
 Canonibus dependentem, veluti an Privile-
 gium, infeudatio, vel alienatio Jure Canonico
 MAN. PAROCH. Ll sub-

substituerit, articulus à Judice Ecclesiastico decidendus foret, arg. C. tuam. de Ord. cognit.

CAPUT II.

De Primitijs & Oblationibus.

SUMMARIUM.

1. Differentia inter Decimas, Primitias, & Oblationes.
2. Quid debeat nomine Primitiarum.
3. Primitia possunt abrogari per consuetudinem.
4. Ex communi sententia non est praeceptum faciendi oblationes.
5. In actibus mera voluntatis non inducitur consuetudo.
6. Quo fundamento procedat consuetudo circa oblationes.
7. Etiam stante consuetudine non peccat, qui aliter quando omittit facere oblationes.
8. Parochianis non facientibus oblationes non debet Parochus negare Sacramenta.
9. Regulariter oblationes intra fines Parochiae factae pertinent ad Parochum.
10. Oblationes factae in Ecclesiis Regularium pertinent ad Regulares, de funeralibus tamen debetur Parocho portio Canonica.

INTER DECIMAS, PRIMITIAS, & Oblationes hanc constat esse differentiam, quod Decimae singulis annis in recognitionem